

FRA PLASTSØPPEL TIL NYE KLASSEROM

- et prosjekt i Elfenbenskysten

Undervisningsopplegg: 1 - 4 trinn

Fag: Samfunnsfag, naturfag, kunst og håndverk

Om undervisningsopplegget

Undervisningsopplegget består av tre deler med ulike temaer: Elfenbenskysten, resirkulering av plast og barnerettigheter og bærekraft. For 1 - 4 trinn er dette opplegget primært tenkt som klasseoppgaver, men flere av oppgavene kan gjøres som selvstendig arbeid, litt avhengig av trinn. Dere står fritt til å velge de oppgavene som passer til deres undervisning, og det er ikke nødvendig å gjennomføre hele opplegget. Tekstene kan skrives ut til elevene i 3 - 4 trinn, slik at de kan følge med eller lese selv.

Side	Innhold	Varighet	Trinn
	Fakta om Elfenbenskysten	45 min	1 - 4
02	Introduksjonsspørsmål		
03	Tekst: Om Elfenbenskysten		
	Resirkulering av plast	4 timer	1 - 4
04	Tekst: Klasserom bygget av plast		
05	Oppgaver		
06	Tekst: Historien om Marie		
07	Oppgaver		
	Barnerettighetene	45 min	3 - 4
08	Tekst: Barnerettighetene		
09	Refleksjon og Kahoot-quiz		

Elfenbenskysten

Introduksjonsspørsmål

5-10 minutter i plenum

- A) Spør elevene om de vet hva et elfenben er. Du kan hinte om at det kommer fra et stort dyr og at det har blitt kalt tenner.
- B) Spør elevene om hvorfor de tror et land er oppkalt etter elfenben.
- C) Vis Elfenbenskysten på kartet. Har noen av elevene hørt om landet før?
- D) Presenter Elfenbenskysten (side 3).

Elfenbenskysten

FAKTABOKS

Offisielt navn: République de Côte d'Ivoire

Innbyggertall: Ca. 29,4 millioner (2022)

Offisielt språk: Fransk

Nasjonaldag: 7. august

Verdensdel: Afrika

Nasjonaldyr: Afrikansk elefant

Naboland: Ghana, Burkina Faso, Mali,
Guinea og Liberia

Om landet

Elfenbenskysten er et land som ligger i Afrika. Det er omtrent like stort som Norge, og har nesten 30 millioner innbyggere. Det er like mange som i hele Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island til sammen. Landet var en gang en del av Frankrike. De tok over landet for over hundre år siden. Derfor snakker de fremdeles fransk selv om landet ble fritt i 1960.

På Elfenbenskysten liker de å spise mat som heter fufu. Det er litt som brød, men laget av bananer og en frukt som heter cassava. Den er kjempegod sammen med supper. Hvis du har spist sjokolade, har du også spist det Elfenbenskysten lager mest av: kakao. Sammen med nabolandet Ghana lager de mesteparten av all kakaoen som blir spist i hele verden.

Siden 1999 har det vært mye konflikt og krangel i landet fordi folk er uenige om hva som skal gjøres sånn at landet skal bli bedre. Noen ganger har det blitt krig. Den siste store krigen tok slutt i 2011 og det er fortsatt urolig i deler av landet. Det betyr at mange barn ikke kan gå på skolen og det er ikke nok skoler for alle.

En kakaobønne fra Elfenbenskysten.

Jentene (10) går på skole i Elfenbenskysten

Klasserom bygget av plastavfall

I Elfenbenskysten er det mange barn og unge som ikke går på skolen blant annet fordi det er altfor få skoler. Et annet stort problem er at det er veldig mye plastsøppel der barn bor som kan gjøre dem syke. 288 tonn plast produseres i hovedstaden i Elfenbenskysten (Abidjan) hver dag. 288 tonn veier det samme som 48 elefanter.

Det meste av denne plasten havner i havet hvor barn bor og leker, eller på store søppelhauger. For to år siden var det noen som fant på noe lurt. De begynte å lage «murstein» av plastsøppel! Mange kvinner i Elfenbenskysten jobber nå med å plukke plastsøppel og leverer det inn til en fabrikk. Fabrikken smelter sammen plastsøppelet som er flasker, poser og bildekk og former det til «murstein». Du kan se for deg Lego-klosser. «Mursteinene» kan i likhet med Lego-klosser bygges uten at man trenger lim for å sette dem sammen. Dette er en veldig lur måte å bygge skoler på!

Oppgaver

I plenum

- A) Hva ser dere på bildene under?
- B) Hva skjer når barn leker i plastsøppel?
- C) Hva gjør folk i Elfenbenskysten med plastsøppelet?

I grupper (10 minutter)

- A) Hva i klasserommet er laget av plast?
- B) Hva har dere hjemme som er laget av plast?
- C) Hva kan dere gjøre med ting laget av plast som ikke kan bli brukt lenger?

I plenum

- A) Diskuter hva gruppene har kommet fram til.
- B) Gå en tur i nærområde eller på skoleområdet, og tell alle bitene med plast som dere finner. Hvor burde platen egentlig vært?
- C) Del inn i små grupper. I denne oppgaven trenger dere lego, duplo eller andre byggeklosser for å bygge en mini-skole som er laget av plast. Var det lett eller vanskelig å bygge? Tror dere det er litt sånn det er å bygge skoler av plast i Elfenbenskysten?

Denne lego-skolen er laget av elever på Jørstadmoen skole

Historien om Marie

Marie Aya er en 9 år gammel jente. Hun kommer fra Toumoudi-Sakassou i Elfenbenskysten. Det er en bygd med litt over to-tusen innbyggere. Bygda har lenge jobbet for at barna skal kunne gå på skole.

For flere år siden bygde de en skole for barn som Marie. Den var laget av tre og jord. De inviterte til og med barn fra nabobygdene sånn at de også kunne gå på skole. Skolen var fin, men hadde ikke strøm, vann, do eller lys. Barna måtte gå på do ute og der er det mye mygg. Myggen i Elfenbenskysten har sykdommer som gir feber. Det gjorde at det ikke var så bra å gå på skolen.

Takket være barna som har løpt UNICEF-runden, kunne UNICEF bygge en ny skole av plastbrikker i Toumoudi-Sakassou. Den får strøm fra solceller, har egne toaletter og lys. Den holdes også kald selv når det er veldig varmt ute.

«Vi har en ny skole, og den er så fin! Når det er varmt, kjenner vi ikke varmen, og når det regner er det tørt. Nå har vi til og med strøm og lys. Jeg har det bra her. Jeg har lyst til å bli lærer, og undervise på en skole som denne!» - Marie

Oppgaver

Reflekter sammen om teksten

- A) Hva heter jenta på bildet?
- B) Hvor gammel er hun?
- C) Hva var den gamle skolen laget av?
- D) Hva er den nye skolen laget av?
- E) Hva liker Marie med den nye skolen sin?

I plenum

- A) Gå igjennom det elevene har kommet fram til i gruppene.

Barnerettighetene

Barnerettighetene er det aller viktigste barn må ha for å få en trygg og sunn oppvekst. En rettighet er noe du får når du blir født. Ingen har lov til å ta rettighetene dine fra deg. Ikke foreldrene dine og ikke de andre barna. Mange tror at barnerettighetene er til for barn i fattige land, men rettighetene er for barn i hele verden. Inkludert alle barna i klassen. En rettighet skal beskytte oss, så vi får mat når vi trenger det, og har noen som kan ta vare på oss. Men vi har også andre rettigheter, som retten til å si hva vi mener, og å tro på det vi vil. Barnerettighetene er skrevet ned i barnekonvensjonen og gjelder for alle personer under 18 år.

Les mer om barnerettighetene her: www.unicef.no/skole/junior/barnerettighetene.

Oppgaver

Reflekter sammen om teksten

I plenum

- A) Var det noen som visste at barn har egne rettigheter fra før?
- B) Hvem gjelder barnerettighetene for?

Se på barnerettighetene på forrige side.

Se på rettighet 12 (respekt for barns meninger), 24 (helse, vann, mat, miljø) og 28 (tilgang til utdanning).

- C) Hvilke av disse rettighetene ble brutt for Marie når de ikke hadde en god skole?

I grupper på 2-3

- A) Hvilken rettighet er deres favoritt?
- B) Hvorfor er den det? Er dere enige?

I plenum

- A) Skriv opp hver gruppes favorittrettighet.

Hadde noen grupper den samme favoritten?

- B) Spill kahoot om barnerettighetene: www.unicef.no/kahoot-om-barnerettighetene

